

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 17.03.1975, sp. zn. 7 Tz 5/75, ECLI:CZ:NS:1975:7.TZ.5.1975.1

Číslo: 5/1976

Právní věta: Při pokračování v trestné činnosti, při trestných činech a přečinech hromadných, trvajících a takových, jejichž znakem je soustavnost páchání, se nich nemění na totožnosti skutku, jestliže na rozdíl od jejich časového vymezení v obžalobě (návrhu na potrestání) se stíhané protiprávní jednání zkrátí, prodlouží nebo posune. Trvání trestných činů a přečinů tohoto druhu končí vyhlášením odsuzujícího rozsudku a u trestního příkazu dnem doručení trestního příkazu, pokud trestná činnost neskončila dříve. Tak je tomu i v případech, že odsuzující rozsudek byl cestou řádného nebo mimořádného opravného prostředku později zrušen. Stejná zásada platí v případě zrušení trestního příkazu, přičemž rozhodným dnem je den doručení trestního příkazu, protože tímto dnem nastávají účinky vyhlášení odsuzujícího rozsudku. Není-li v době návrhu na potrestání a na vydání trestního příkazu jisté, zda trestná činnost ještě netrvá, nelze vydat trestní příkaz a je nutné věc projednat v hlavním líčení.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 17.03.1975

Spisová značka: 7 Tz 5/75

Číslo rozhodnutí: 5

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Totožnost skutku, Trestní příkaz

Předpisy: 140/1961 Sb. § 3 odst. 1

§ 13 odst. 1

§ 314e odst. 1 písm. a

§ 314e odst. 4 150/1969 Sb. § 8 písm. c

§ 35 odst. 2 141/1961 Sb. § 220 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Trestním příkazem okresního soudu v Ostravě ze dne 27. 6. 1974 sp. zn. 6 T 182/74 byl obviněný uznán vinným přečinem proti pracovní kázni podle § 8 písm. c) zák. č. 150/1969 Sb. proto, že od 1. 4. 1974 do 31. 5. 1974 v Ostravě II jako směnový předák Dolu Ostrava závod Zárubek. bez závažného důvodu bez omluvy neodpracoval 43 pracovních směn a ohrozil tak plynulost provozu této hospodářské organizace. Za to mu byl uložen trest odnětí svobody v trvání jednoho měsíce, přičemž výkon tohoto trestu byl podmíněně odložen na zkušební dobu jednoho roku. Poškozený byl odkázán s nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních. Tento trestní příkaz byl obviněnému doručen dne 27. 8. 1974, a protože žádná z oprávněných osob proti němu nepodala

odpor, nabyl právní moci dne 5. 9. 1974.

K stížnosti pro porušení zákona, která vytykala, že okresní soud uložil trest odnětí svobody kratší navrhol prokurátor, a že nevyčerpal výrokem o vině celý skutek, zrušil Nejvyšší soud ČSR trestní příkaz a přikázal okresnímu soudu, aby věc znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Okresní prokurátor s podáním návrhu na potrestání obviněného pro uvedený přečin navrhl, aby samosoudce okresního soudu vydal bez projednání věci v hlavním líčení trestní příkaz a obviněnému uložil trest odnětí svobody v trvání šesti týdnů podmíněně na 1 rok. Samosoudce mohl vydat trestní příkaz proto jen za podmínky, že uloží navrhovaný trest (§ 314e odst. 1 písm. b) tr. ř.), a chtěl-li se od návrhu prokurátora co do druhu nebo délky navrhovaného trestu odchýlit, měl ve věci nařídít hlavní líčení; po projednání věci v hlavním líčení mohl uložit trest, nejsa návrhem prokurátora vázán.

Vydání trestního příkazu však bránila další zákonná překážka. v řízení totiž nebylo objasněno, kdy skončila stíhaná trestná činnost obviněného spočívající v tom, že soustavně a bez závažného důvodu vynechával pracovní směny. Při pokračování v trestné činnosti, při trestných činech nebo přečinech hromadných a trvajících a při trestných činech a přečinech, jejichž znakem je soustavnost páčání, které tvoří jeden skutek, se nic nemění na totožnosti skutku, jestliže na rozdíl od jeho časového vymezení v obžalobě (návrhu na potrestání) se stíhané protiprávní jednání zkrátí, prodlouží nebo časově posune, protože tím se nemění podstata skutku. Soud tu není proto vázán časovým ohraničením skutku v obžalobě nebo v návrhu na potrestání. Totožnost skutku u trestných činů a přečinů tohoto druhu se přerušuje až zásahem státního orgánu, který jej ukončuje, a pak po tomto zásahu počíná skutek nový. Tímto momentem je vyhlášení odsuzujícího rozsudku soudem prvního stupně (srov. č. 9/1972 Sb., rozh. tr.). K tomu je třeba dodat, že povahu odsuzujícího rozsudku má i trestní příkaz, přičemž účinky spojované s vyhlášením odsuzujícího rozsudku nastávají dnem doručení trestního příkazu obviněnému (§ 314e odst. 4 tr. ř.).

V projednávané věci byl obviněný stíhán návrhem prokurátora na potrestání za uvedený přečin za to, že od 1. 4. do 31. 5. 1974 bez závažného důvodu vynechával pracovní směny (v celkovém počtu 43), čímž ohrozil plynulý hospodářský provoz socialistické organizace. Obviněný byl v průběhu objasňování vyslechnut 16. 5. 1974 a uvedl mj., že směny vynechává proto, že se mu v práci nelíbí a že proto nepracuje „do dnešního dne“. Prokurátor vymezil stíhaný skutek na základě pracovní karty, z níž je patrné, že obviněný nechodil do práce po celý měsíc duben a květen 1974.

Přečin proti pracovní kázní podle § 8 písm. c) zák. č. 150/1969 Sb. je činem, jehož znakem je soustavnost páčání. Bylo proto povinností soudu dokazovat, zda dnem 31. 5. 1974 ustal protiprávní stav obviněným zaviněný či zda obviněný vynechával bez závažného důvodu i další zejména navazující pracovní směny a zda i jimi byl ohrožen plynulý hospodářský provoz socialistické organizace. Nejvyšší soud ČSR na základě dotazu učiněného u Dolu Ostrava (§ 276 tr. ř.) zjistil ze sdělení této socialistické organizace, že obviněný i po 31. 5. 1974 pokračoval nepřetržitě v soustavném vynechávání pracovních směn, a to až do 22. 9. 1974, kdy opět práci nastoupil.

Právní úvahy uvedené výše k otázce totožnosti skutku při posuzování trestných činů nebo přečinů pokračujících, hromadných a trvajících a trestných činů a přečinů, jejichž znakem je soustavnost páčání, mají pak důsledky procesní povahy. Soud totiž může o takovém stíhaném skutku, který vykazuje znaky přečinu, rozhodnout bez projednání věci trestním příkazem (§ 314e a násl. tr. ř.), jen tehdy, má-li na základě výsledků objasňování bezpečně prokázáno, že protiprávní stav ustal před vydáním trestního příkazu a kterým dnem, aby mohl být spolehlivě vymezen stíhaný přečin ve smyslu ustanovení § 3 odst. 1 tr. zák., který pro přečiny platí obdobně (§ 13 odst. 1 zák. č. 150/1969 Sb.).

Ke dni vydání trestního příkazu v dané věci nebyly skutkové okolnosti stran stíhaného přečinu objasněny natolik, aby mohl být vydán trestní příkaz bez projednání věci v hlavním líčení. Bylo proto třeba uvedené porušení zákona vyslovit a napadený trestní příkaz zrušit. Na okresním soudu bude, aby v hlavním líčení provedl dokazování i k dalším absencím obviněného v práci po 31. 5. 1974, aby mohl posoudit, v jakém časovém úseku se obviněný dopustil jednání, které vykazuje znaky stíhaného přečinu. Přitom je třeba dokazování v naznačených směrech omezit jen na dobu do 27. 8. 1974, v kterýžto den byl obviněnému doručen trestní příkaz.

Jestliže - jak již bylo výše uvedeno v jiných souvislostech - se považuje za zásah státního orgánu, kterým se přerušuje totožnost skutku u pokračovacích, trvajících a hromadných (soustavných) trestných činů a přečinů, vyhlášení rozsudku soudu prvního stupně bez ohledu na jeho právní moc (§ 35 odst. 2 tr. zák.), zůstává vyhlášení rozsudku soudu prvního stupně takovým dělítkem i v případech, byl-li tento rozsudek později zrušen a to ať cestou řádného či mimořádného opravného prostředku. Stejná zásada platí v případě zrušení trestního příkazu s tím, že takovým dělítkem zůstává den doručení trestního příkazu obviněnému, protože tímto dnem nastávají účinky vyhlášení odsuzujícího rozsudku (314e odst. 4 věta druhá tr. ř.).

Naproti tomu absence obviněného od 28. 8. do 22. 0. 1974 pokud by vykazovaly rovněž znaky přečinu proti pracovní kázní podle § 8 písm. c) zák. č. 150/1969 Sb., by bylo možno stíhat jako samostatný přečin jen na základě dalšího návrhu prokurátora na potrestání.